

Posudek magisterské diplomní práce
Bc. Eva Neckářová
Udržitelnost v programu LEADER+ a LEADER ČR
- porovnání s Místní Agendou 21
Fakulta humanitních studií University Karlovy
katedra sociální a kulturní ekologie, 2005

Úvod

Strategie udržitelného rozvoje České republiky¹ pokládá ze jedny ze strategických cílů „udržet vhodné formy rozmanitosti kultur, života venkova a aglomerací. Zajistit kulturní diverzitu a diverzitu životního stylu. Zajistit rovnoprávnost komunit“, „podporovat udržitelný rozvoj obcí a regionů“ (str. 12); konstatuje, že „V podpoře ekologického zemědělství, obnovitelných zdrojů energie, zaměstnanosti a rozvoje venkova je nutno pokračovat.“ (str. 24) a za základní „Východiska a principy strategie udržitelného rozvoje“ stanoví mj. „Princip udržení života na venkově“ a „Princip obnovy a údržby kulturní krajiny“. (str. 36). Není pochyb o tom, že problémy venkova jsou velmi naléhavé a že je třeba hledat, formulovat a testovat aktivní nástroje podpory venkova a venkovského života. Na tyto nástroje a jejich funkčnost především z hlediska principů strategie trvale udržitelného rozvoje je poměrně úzce, velmi přesně a tudíž i do hloubky zaměřena práce Evy Neckářové.

1. Obsahová stránka

Téma samotné a jeho dvě porovnávané součásti – programy na podporu venkova a strategie trvale udržitelného rozvoje – nabídly autorce základní rozvržení práce, které v pečlivé přípravě projektu práce proměnila v jasnou, ostře segmentovanou a podrobnou osnovu.

V Obecném úvodu jsou obsažena nejzákladnější vstupní fakta, dále záměr práce. Realistická a poměrně dobře testovatelná hypotéza sestává vlastně ze dvou posloupných částí: obnova venkova je logickou součástí strategie trvale udržitelného rozvoje a i když to není v konkrétních podpůrných obnovních programech venkova explicitně obsaženo, programy k udržitelnosti směřují. Do jaké míry a s jakým praktickým výsledkem slibuje autorka zjistit způsobem, který stručně, ale srozumitelně popisuje nejen jako metodu, ale i jako časový postup.

V teoretické části práce seznamuje autorka s Evropskou politikou podpory venkova a stručně, ale vcelku výstižně se základy strategie udržitelného rozvoje. Naopak velmi zevrubně popisuje Místní Agendu 21 jako její základní lokální aplikační nástroj včetně jejích Kritérií, jež byla teprve v nedávné době pro podmínky České republiky vyvinuta, a postupně uvádí i principy trvale udržitelného rozvoje, jak je obsahují jednotlivé programy nebo dokumenty.

¹ Strategie udržitelného rozvoje České republiky, vydal Úřad vlády ČR, Praha 2005, ISBN 80-86734-42-0

V dalších z dílčích komparativních analýz jsou porovnány metodiky Místní Agendy 21 a programu LEADER, dále programy LEADER a LEADER+ a konečně jednotlivé sady kritérií.

Praktickou část představuje velmi podrobný popis dotazníkového šetření, které autorka provedla na souboru 29 respondentů (více jich pro daný účel a s danou zkušeností nebylo k dispozici, proto je uvedený počet plně reprezentativní a cenný, zejména když si autorka dala velkou a zdokumentovanou práci se zvýšením návratnosti).

Závěr práce (poněkud antiklimax) představuje pouze stručné vyhodnocení hypotézy.

2. Práce s literaturou

Vzhledem ke specializaci vcelku bohatou použitou literaturu včetně alespoň malého zastoupení cizojazyčných pramenů autorka velmi přehledně roztřídila a zejména vydatně vytěžila. Pracuje s ní kvalifikovaně, cituje i interpretuje přesně, poznámky pod čarou přispívají k plynulosti četby. Poznátky, ale i výsledky vlastních srovnávacích rozborů v teoretické části dovede srozumitelně převyprávět a účelně aplikovat ve vlastním výzkumu.

3. Formální stránka

Celkem 83 strany vlastního textu s bohatým, vesměs dobře dokumentujícím doprovodným materiálem (tabulky, grafy, vyobrazení, úsměvné, ale plně účinné užití indikátorů a vyhodnocení – „smajlíky“) sledují dobře hlavní výkladovou linii. Závěrečným nelitostným přesunem veškerých informací, které by sebemeně rušily hlavní logickou linii textu, do úctyhodného množství 14 příloh stejně jako účelným využitím poznámek pod čarou Neckářová účelně „vyčistila“ a zpřehlednila hlavní sdělení. Doprovodné informace nalezne čtenář ve dvou obrázcích a v 21 tabulkách, které zasluhují zmínku. Jsou velmi pečlivě zpracovány i s jistou dávkou vynalézavosti, velice dobře ilustrují veškerá zjištění. Rovněž typograficky je svazek bohatě, ale vesměs účelně pro pohodlí čtenáře upraven.

Práce obsahuje občasně překlapy nebo stylistické neobratnosti, nikoli však v nadměrně rušivé míře (jen namátkou a příkladmo: „*sociologické rady*“ (str. 3); „*Zjištění zda program LEADER*“ (str. 55); „*Celá skupina tvoří 29 osob.*“ (str. 55)).

Text je psán poměrně jednoduchým, plynulým, snadno sledovatelným lineárním slohem, místy až narativní povahy – autorka se nevyhýbá ani osobnímu svědectví, neváhá tlumočit vlastní názor, který však vždy dokáže odlišit od dokumentů a dat. Až na výjimky je její rukopis kultivovaný a odborně přesný, včetně terminologie. Jen ojediněle se objeví stylisticky či věcně nepřesná formulace

Hlavní text doplňují snad veškeré možné seznamy (obrazů, tabulek a grafů, nejen zkratk, ale i klíčových pojmů), nechybí anglické Summary.

4. Celkové hodnocení

Neckářová se podjala velmi nevděčného úkolu. Shrnutí kritérií jednotlivých programů a aktivit a hlavně dosud „neusazených“ principů trvale udržitelného rozvoje je velmi suchopárná, ale i náročná práce. Eva se jí zhostila se ctí, vcelku vyčerpávajícím a přehledným způsobem. Výsledek rozhodně není pouhým slohovým cvičením, ale střízlivou a kritickou analýzou pravidel i metodologických principů programů pro podporu venkova s velmi detailním a v provedení přesným použitím principů trvale udržitelného rozvoje. Ve všech svých částech prokazuje schopnost vědecky pracovat, analyzovat problém (nejen formou tradiční SWOT analýzy), zvolit k jeho řešení metodu a na základě dobře postavené hypotézy dospět k průkaznému výsledku.

Snad ve spěchu, z únavy, ale možná i z obavy o badatelskou přesnost končí práce diskusí nad hypotézou. V práci tohoto typu je pochopitelně velmi užitečné i negativní zjištění, kdy se vstupní předpoklad *nepotvrdí*. Právě proto je trochu škoda, že nenásleduje poněkud obecnější shrnutí a vyhodnocení sebraného materiálu a snad i zamyšlení nad budoucími možnostmi; kdyby měli úředníci státní správy a aktéři správy veřejné zájem, našli by zde cenná poučení i inspiraci.

Otázka pro obhajobu: jaká je nebo by měla být struktura strategického plánování a jaké jsou výhody a nevýhody jednotlivých složek?

Práce ve všech ohledech splňuje požadavky kladené na magisterské absolutorium a proto ji **doporučuji** přijmout **k obhajobě** jako **velmi dobrou až výbornou** s bodovým ohodnocením na této hranici (**15 až 16 kreditů**). Výsledek by právě v tomto případě měl záviset i na tom, jak diplomantka dokáže své výsledky obhájit, zejména v diskusi s případnými námitkami oponenta a komise.

Praha 9. ledna 2006

PhDr. Ivan Rynda